

Katalog over godkendte
uddannelsesaktiviteter
for børn og unge, der er
medlemmer af et
ungdomsbrandkorps

Katalog over godkendte uddannelsesaktiviteter i ungdomsbrandkorps

Overordnede bestemmelser

Som et led i den politiske aftale om redningsberedskabet for 2013 og 2014 er det besluttet at ændre på administrationsgrundlaget for statens tilskud til uddannelse af frivillige i kommunernes redningsberedskaber (enhedstimebetaling). I forbindelse med dette arbejde skal der åbnes en mulighed for, at der også kan gives støtte til godkendte uddannelsesaktiviteter for medlemmer af ungdomsbrandkorps fra og med kalenderåret 2014.

I samarbejde med repræsentanter for KL, en række kommuner med og uden ungdomsbrandkorps samt Landsforeningen af Ungdomsbrandkorps og Beredskabsforbundet er nærværende katalog over godkendte uddannelsesaktiviteter udarbejdet af Beredskabsstyrelsen. Kataloget skal an vise mulige uddannelsesaktiviteter, der vil kunne opnå tilskud via ordningen med enhedstimebetaling.

Følgende gælder som forudsætninger for at kunne få tildelt en bevilling fra enhedstimebetalingsordningen:

- Procedurer for ansøgning, tildeling af bevilling og regnskabsaflæggelse mv. følger de til enhver tid gældende regler for enhedstimebetaling for uddannelse af frivillige i kommunernes redningsberedskaber. Se nærmere i vejledningen for enhedstimebetaling, herunder hvilke tidsfrister for ansøgning og regnskabsaflæggelse, der er gældende.
- Det er det kommunale redningsberedskab i kommunen, der på vegne af ungdomsbrandkorpsen kan ansøge om og få tildelt enhedstimebetaling til godkendte uddannelsesaktiviteter i et ungdomsbrandkorps.
- Ungdomsbrandkorpsen skal være tilknyttet det kommunale redningsberedskab, eller der skal foreligge en samarbejdsaftale mellem redningsberedskabet og ungdomsbrandkorpsen.
- Satsen for enhedstimebetaling til medlemmer af ungdomsbrandkorps er en nærmere fastsat procentdel af den ordinære sats for enhedstimebetaling til uddannelse af frivillige i kommunernes redningsberedskaber.
- Der kan kun ydes enhedstimebetaling til uddannelse af medlemmer af ungdomsbrandkorps, der er i aldersgruppen 10 til 18 år.

Kataloget over godkendte uddannelsesaktiviteter er opbygget fleksibelt, så uddannelsesstedet (det kommunale redningsberedskab og/eller det tilknyttede ungdomsbrandkorps) kan gennemføre katalogets uddannelsesaktiviteter i overensstemmelse med de lokale behov og ønsker og under hensyntagen til deltagerne, der er medlemmer af et ungdomsbrandkorps. I kataloget findes også uddannelsesaktiviteter, der ikke er tilladt eller egnet for de yngste medlemsgrupper, ligesom visse uddannelsesaktiviteter stiller krav om fysisk evne, som ikke alle medlemmer kan honorere. Det er det kommunale redningsberedskab, der i samarbejde med ledelsen i ungdomsbrandkorpsen, har ansvaret for, at uddannelsesaktiviteter gennemføres efter gældende regler og på en sikkerhedsmæssig forsvarlig måde.

Katalog over godkendte uddannelsesaktiviteter i ungdomsbrandkorps

Beredskabsstyrelsens katalog over godkendte uddannelsesaktiviteter er ikke i sig selv en godkendelse af, at alle børn og unge må deltage i aktiviteterne. Dansk lovgivning, der gælder for børn og unges aktiviteter, regulerer også adgangen til at kunne deltage i aktiviteterne i kataloget.

Hvervning af medlemmer til ungdomsbrandkorps foretages lokalt og er underlagt gældende lovgivning samt lokale bestemmelser på området. Det er kommunen eller det pågældende ungdomsbrandkorps, som fastsætter optagelseskriterierne.

Formål med uddannelsesaktiviteterne

Formålet med de godkendte uddannelsesaktiviteter er at udvikle deltagerens grundlæggende kompetencer indenfor samfundsrelevante beredskabsfaglige aktiviteter, herunder førstehjælp, forebyggelse, sikkerhed, brand og redning.

Uddannelsen er praktisk orienteret og fokuserer bl.a. på, at deltagerne:

- opbygger viden og færdigheder inden for beredskabsrelaterede emner
- er orienteret om redningsberedskabets opbygning og opgaver
- udvikles og trænes i samarbejde og teamwork
- udvikler evner til at hjælpe andre
- bliver bevidste om, hvordan ulykker kan forhindres i at opstå

Kompetencemål og indholdstemaer

Formålet med uddannelsesaktiviteterne konkretiseres i de anførte kompetencemål og indholdstemaer. I kompetencemålene er der fokus på, hvordan viden, færdigheder og holdninger kombineres og omsættes til handlinger.

Med udgangspunkt i deltagernes alder og fysiske formåen – og evt. også modenhed – kan den uddannelsesansvarlige vælge, at et eller flere indholdstemaer fravælges. På denne måde kan der tages størst mulig hensyn til den enkelte deltagers udvikling igennem uddannelsen.

Den uddannelsesansvarlige skal være opmærksom på, at sigtet med aktiviteterne er at styrke børn og unges interesse for at deltage i samfundsrelevant beredskabsfaglig uddannelsesaktivitet. Denne interesse vil senere kunne bruges som et grundlag for eventuel rekruttering og hvervning af brandfolk og frivillige i kommunens redningsberedskab.

Katalog over godkendte uddannelsesaktiviteter i ungdomsbrandkorps

Nedenstående kompetencemål og indholdstemaer danner baggrund for de godkendte uddannelsesaktiviteter:

- 1. Deltageren inddrager og nyttiggør relevant viden om sikkerhed, sundhed og fysisk formåen i sin hensigtsmæssige ageren, samt tager hensyn til egen sikkerhed ved løsningen af forskellige samfunds- og beredskabsrelevante opgaver.*
 - Sikkerhed, hygiejne og sundhed
 - Personligt beskyttelsesudstyr
 - Fysisk træning – løb, muskeltræning mv.
- 2. Deltageren yder på egen hånd førstehjælp og forebygger brand og ulykker i nærmiljøet og virker herved som forebyggelsesagent i dagligdagen.*
 - Førstehjælp
 - Forebyggelse af ulykker
- 3. Deltageren inddrager nyttig og relevant viden om farlige situationer i dagligdagen i sin forebyggelse og afhjælpning af mindre brand- og redningssituationer og ved hændelser med farlige stoffer.*
 - Slangeudlægninger
 - Grundlæggende redning
 - Knob og stik i redningsberedskabet
 - Farlige stoffer
 - Elementær brandbekæmpelse
 - Stiger
- 4. Deltageren inddrager og nyttiggør relevant viden om kommunikationsmidler og -metoder i sin praktiske løsning af kommunikationsopgaver.*
 - Kommunikation
 - Radio, telefon og andet kommunikationsudstyr i redningsberedskabet
 - Redningsberedskabet, herunder besøg ved statsligt beredskabscenter og kommunalt redningsberedskab

Katalogets struktur tager udgangspunkt i de anførte kompetencemål og indholdstemaer. Indholdstemaerne er nummereret og skal anvendes ved ansøgning om enhedstimerbetaling.

Målgruppe

Målgruppen er børn og unge mellem 10 og 18 år, der er interesseret i redningsberedskabet og har meldt sig som medlemmer af et ungdomsbrandkorps.

Den uddannelsesansvarlige skal løbende vurdere og tilpasse aktiviteterens sværhedsgrad, kompleksitet og omfang, således at deltageren får størst muligt udbytte af uddannelsesaktiviteterne. Den uddannelsesansvarlige skal sikre sig, at deltagerne får den nødvendige grundige oplæring og instruktion, så de kan gennemføre uddannelsesaktiviteterne fuldt forsvarligt, herunder at de er fortrolige med eventuelle brugsanvisningers oplysninger om arbejdet samt supplerende tekniske hjælpemidler.

Katalog over godkendte uddannelsesaktiviteter i ungdomsbrandkorps

Uddannelsens rammer og vilkår

Den uddannelsesansvarlige og de tilknyttede undervisere planlægger, gennemfører og evaluerer løbende de forskellige uddannelsesaktiviteter under hensynstagen til følgende fire overordnede pædagogiske principper:

1. Uddannelsen skal være praksisnær
2. Uddannelsen skal lægge op til samspil og samarbejde
3. Uddannelsen skal indeholde og udfordre deltageres refleksion
4. Uddannelsen skal involvere og aktivere deltagerne

Principperne er en del af det læringssyn som Beredskabsstyrelsen lægger til grund for al uddannelsesvirksomhed. Meget mere om principperne og om læring og undervisning fremgår af "Brugs- og håndbogen", som findes på Beredskabsstyrelsens hjemmeside:

<http://brs.dk/uddannelse/kurser/kursuskatalog/Documents/Infodok/Brugsoghaandbog.pdf>

Uddannelsesaktiviteterne skal være tilpasset den specifikke målgruppe. På den måde vil undervisningen i de forskellige emner ske optimalt for den enkelte med en gradvis udvikling i kompleksitet, sværhedsgrad og omfang.

Det anbefales, at der gennemføres langtidspanlægning, så katalogets uddannelsesaktiviteter spredes over flere år for den enkelte deltager. Efter en gennemført uddannelsesaktivitet vil der efter et eller to år være behov for vedligeholdelsesuddannelse i det pågældende emne med det timetal, der er anført for hver uddannelsesaktivitet (indholdstema). Timetallet for vedligeholdelsesuddannelse angiver det antal timer, der skal gennemføres hvert eller hvert andet år. Der er tale om en rullende plan for vedligeholdelsesuddannelse.

Undervisere

Underviserne skal overholde gældende lovgivning på området.

Der stilles ikke formelle pædagogiske krav til underviserne, men underviserne skal være fagligt kompetente indenfor de områder, som de underviser i. F.eks. er det naturligt, at det er en voksen med en brandmandsuddannelse, der underviser i de brandrelaterede emner.

Underviseren bør i videst muligt omfang tilrettelægge, gennemføre og evaluere uddannelsen under hensynstagen til de allerede nævnte fire overordnede pædagogiske principper.

Hvis der i uddannelsen skal udstedes kompetencegivende beviser, eksempelvis i færdselsrelateret førstehjælp, skal de gældende instruktørkrav herfor være opfyldt.

Katalog over godkendte uddannelsesaktiviteter i ungdomsbrandkorps

Merit

I "Generelle bestemmelser for de kommunale redningsberedskabers uddannelsesvirksomhed", som findes på Beredskabsstyrelsens hjemmeside, er der et afsnit om merit og meritforståelse.

Merit anvendes inden for redningsberedskabets uddannelsessystem som en betegnelse for den enkeltes mulighed for i visse tilfælde at afvige fra den på forhånd tilrettelagte uddannelsesvej. Hensigten er at sikre fleksibilitet og i videst muligt omfang at undgå unødigt dobbeltuddannelse.

Prøveresultater eller kursusbeviser kan således overføres fra en uddannelse til en anden, uddannelsesforløbet kan afkortes, eller en person kan helt slippe for at deltage i undervisningen og for at gå til prøve i en uddannelse, fordi den pågældende i forvejen besidder de nødvendige kundskaber og færdigheder.

Udgangspunktet er, at kompetencen til at foretage meritvurderinger af uddannelser på manuelt niveau i redningsberedskabet er tillagt kommunalbestyrelserne (i praksis den kommunale beredskabschef eller en person, som han har bemyndiget).

En person, der som medlem af et ungdomsbrandkorps har gennemført uddannelsesaktiviteter inden for det beredskabsfaglige område, vil altså kunne søge hel eller delvis merit for sin uddannelsesbaggrund, hvis han eller hun søger ind i redningsberedskabet som frivillig eller ansat. Det kommunale redningsberedskab behandler herefter ansøgningen om merit, og kan efterfølgende eksempelvis afkorte den pågældendes uddannelsesforløb i redningsberedskabet.

Beredskabsstyrelsen yder de kommunale redningsberedskaber rådgivning, hvis der er tvivl om principperne for tildeling af merit.

Katalog over godkendte uddannelsesaktiviteter i ungdomsbrandkorps

Godkendte uddannelsesaktiviteter vedr. Kompetencemål 1:

Deltageren inddrager og nyttiggør relevant viden om sikkerhed, sundhed og fysisk formåen i sin hensigtsmæssige ageren, samt tager hensyn til egen sikkerhed ved løsningen af forskellige samfunds- og beredskabsrelevante opgaver.

Indholdstemaer og underemner	Antal timer	Underviserkompetence	Emner findes også i..	Toårig vedligeholdelsesplan
1. a. Sikkerhed, hygiejne og sundhed <ul style="list-style-type: none"> • Brandmandens personlige beskyttelsesudstyr • Undgå indånding af skadelige stoffer fra forurenede indsatsbeklædning og materiel • Efterlevelse af regler og vejledninger inden for arbejdsmiljøområdet • Arbejdsteknik – pas på din krop. Løfte/bære/trække/skubbe • Træningsbane med forskellige materielgenstande fra udrykningsgaragen 	4	Brandmand	Fællesuddannelse	Første år – 1 time
1. b. Personligt beskyttelsesudstyr – trykluftapparat <ul style="list-style-type: none"> • Betjening af trykluftapparatet • Åndedræt og åndedrætsgifte • Luftens sammensætning • Tilvænnning og arbejde med apparat på ved løsning af indsatsrelaterede opgaver • Kompetenceudviklende træning- og øvelsesopgaver med apparat på og med fokus på høj fysisk belastning i indsatslignende situationer • Filtermasker og gasmasker 	6	Brandmand	Grunduddannelse Indsats	Første år – 2 timer
1. c. Fysisk træning – løb, muskeltræning mv. <ul style="list-style-type: none"> • Fysisk arbejde under uddannelse og indsats • Kost og ernæring • Løbetræning • Styrketræning • Træning gennem boldspil og leg • Løbe- og muskeltest 	3	Brandmand	Værnepligtsuddannelse	Andet år – 2 timer

Katalog over godkendte uddannelsesaktiviteter i ungdomsbrandkorps

Godkendte uddannelsesaktiviteter vedr. Kompetencemål 2:				
<i>Deltageren yder på egen hånd førstehjælp og forebygger brand og ulykker i nærmiljøet og virker herved som forebyggelsesagent i dagligdagen.</i>				
Indholdstemaer og underemner	Antal timer	Underviserkompetence	Emner findes også i..	Toårig vedligeholdelsesplan
2.a. Førstehjælp <ul style="list-style-type: none"> • Færdselsrelateret FHJ • FHJ 4 hovedpunkter • Læg en forbindelse • Håndtering af specifikke dagligdags skader • Hjerte lunge redning HLR • Nødflytning og livreddende FHJ • Alarmering • Shock/tegn på kredsløbssvigt • Psykisk FHJ • Blødninger, hovedlæsioner og brud 	12	Skal være instruktør i førstehjælp for at kunne udstede kompetencegivende beviser	FHJ-uddannelse	Første år – 2 timer
2.b. Forebyggelse af ulykker <ul style="list-style-type: none"> • Brandfare i hjemmene • Brandfare i institutioner • Brandfare i det fri • Faren ved bål i nærheden af bygninger • Besøg en skole/daginstitution/plejehjem • Røgalarmer og andre forebyggende tiltag 	3	Brandmand	Befolkningsuddannelse	Første år – 1 time

Katalog over godkendte uddannelsesaktiviteter i ungdomsbrandkorps

Godkendte uddannelsesaktiviteter vedr. Kompetencemål 3:				
<i>Deltageren inddrager nyttig og relevant viden om farlige situationer i dagligdagen i sin forebyggelse og afhjælpning af mindre brand- og redningsituationer og ved hændelser med farlige stoffer.</i>				
Indholdstemaer og underemner	Antal timer	Underviserkompetence	Emner findes også i..	Toårig vedligeholdelsesplan
3.a. Slangeudlægninger <ul style="list-style-type: none"> • De forskellige slangetyper • Hvordan sættes slangerne sammen • De forskellige strålerør og hvordan de bruges • Skyd til måls med et strålerør • Udlægning og pakning af slange • Samarbejde • HT-, B/C- og skumudlægning • Forlænge et B/C-angreb 	7	Brandmand	Grund- og Funktionsuddannelse Indsats	Andet år – 2 timer
3.b. Grundlæggende redning <ul style="list-style-type: none"> • Løft af byrder herunder donkrafte, taljer mv. • Brug af luftpuder • Samarbejde • Lænsning • Belysning • Simple afstivninger • Gennembrydning • Båretransport 	7	Brandmand	Redningsuddannelse	Første år – 2 timer
3.c. Knob og stik i redningsberedskabet <ul style="list-style-type: none"> • Tovværks belastningsevne • Ottetalsknob, dobbelt ottetalsknob også med dobbelt lykke, syet ottetalsknob, sikkerhedsknob • Dobbelt halvstik og pælestik • Brug af tov i løsning af forskellige opgaver • Forskellige sjove øvelser med tovværk 	4	Brandmand	Fællesuddannelse	Andet år – 2 timer
3.d. Farlige stoffer – særlige dragter, pumper, faretavler <ul style="list-style-type: none"> • Farlige kemikalier i hjemmet • Syrer og baser • Beskyttelse mod kemikalier • Opbygning af skadestedet særligt for CBRN hændelser • Førsteindsats og information • Faretavler, kemikalieindsatskortene, hjemmeside og APPS • Personligt beskyttelsesudstyr 	4	Brandmand	Grund- og Funktionsuddannelse Indsats	Andet år – 2 timer

Katalog over godkendte uddannelsesaktiviteter i ungdomsbrandkorps

<ul style="list-style-type: none"> • Rensning/dekontaminering af forurenede personer og tilskadekomne • Standse spildet • Opsamling og omladning af stoffet vha. specielle pumper 				
3.e. Elementær Brandbekæmpelse – brandtrekanten og brandslukning <ul style="list-style-type: none"> • Brandtrekanten • Slukningsprincipper – Hvordan slukker jeg/vi en brand? • Prøv at slukke en mindre brand • Forskellige farlige brandsituationer fra dagligdagen • Antændelsesgrænser • Brand i mere eller mindre lukkede rum 	3	Brandmand	Grunduddannelse Indsats	Andet år – 2 timer
3.f. Stiger <ul style="list-style-type: none"> • Sikkerhedsregler • Opstilling – Rodsikring og topsikring • Gang i stiger 	2	Brandmand	Grunduddannelse Indsats	Andet år – 2 timer

Katalog over godkendte uddannelsesaktiviteter i ungdomsbrandkorps

Godkendte uddannelsesaktiviteter vedr. kompetencemål 4:

Deltageren inddrager og nyttiggør relevant viden om kommunikationsmidler og metoder i sin praktiske løsning af kommunikationsopgaver.

Indholdstemaer og underemner	Antal timer	Underviserkompetence	Emner findes også i..	Toårig vedligeholdelsesplan
4.a. Kommunikation <ul style="list-style-type: none"> • Kommunikation i redningsberedskabet • SINE og brug af terminaler • Andet kommunikationsudstyr • IT og brug af kortmaterialer mv. • Det fonetiske alfabet • Øvelse med radio 	2	Brandmand	Grunduddannelse Indsats	Andet år – 2 timer
4.b. Redningsberedskabet <ul style="list-style-type: none"> • Redningsberedskabets opgaver, udrykningskørsel, redning, slukning mv. • "Hvem gør hvad når det går galt?" • Hvad sker der når der alarmeres • Skadestedets opbygning og de særlige farer forbundet med de opgaver der skal løses. • Fordeling af opgaverne på skadestedet – udrykningsstyrkens opgaver på leder- og manuelt niveau. • Udrykningskørsel, redning og slukning af brand • Særlige skadesteder • Terrorhændelser • De psykiske og fysiske krav der stilles til brandmanden • Besøg et statsligt beredskabscenter • Besøg et kommunalt redningsberedskab 	8	Brandmand eller lignende	Grunduddannelse Indsats	Første år – 2 timer

Katalog over godkendte uddannelsesaktiviteter i ungdomsbrandkorps

Oversigt over det maksimale tidsforbrug pr. indholdstema.

Indholdstema	Antal timer	Vedligeholdelsestimer hvert år	Vedligeholdelsestimer hvert andet år
Nr. 1.a.	4	1	
Nr. 1.b.	6	2	
Nr. 1.c.	3		2
Nr. 2.a.	12	2	
Nr. 2.b.	3	1	
Nr. 3.a.	7		2
Nr. 3.b.	7	2	
Nr. 3.c.	4		2
Nr. 3.d.	4		2
Nr. 3.e.	3		2
Nr. 3.f.	2		2
Nr. 4.a.	2		2
Nr. 4.b.	8	2	
Sammentælling:	65	10	14

Indholdstemaernes numre anvendes ved ansøgning om enhedstimebetaling og aflæggelse af regnskab for den bevilling, der er modtaget.

Medlemmer af ungdomsbrandkorps må kun gennemføre en uddannelsesaktivitet én gang, hvis der søges om enhedstimebetaling for aktiviteten. I efterfølgende år kan der søges enhedstimebetaling for at vedligeholde kompetencerne. Se i oversigten, om der skal vedligeholdes hvert eller hvert andet år.

* * * * *

Dette katalog er første udgave af sin art. Det er udarbejdet i december 2013, og gælder i første omgang for uddannelsesåret 2014. Beredskabsstyrelsen kan beslutte at forlænge gyldigheden eller indføre ændringer i kataloget senere.

Beredskabsstyrelsen modtager gerne kommentarer til kataloget, idet det forventes, at kataloget kan revideres, når der er høstet erfaringer med brugen af det. Kommentarer kan indsendes til Center for Uddannelse i Beredskabsstyrelsen på cud@brs.dk.